

El melic de la Raffaella Carrà

L'enyorat Foster Wallace deia que per captar l'atenció del lector enmig d'una cultura televisiva i comercial cal una dificultat imaginativa sense precedents. L'italià Massimo Gramellini (Torí, 1960) fa seu aquest principi i converteix una història en aparença autobiogràfica clàssica i centrada en la mort de la mare quan ell tenia nou anys (una mort que amaga un secret final) en un exercici ple de sentit de l'humor, de la por de no sentir-se estimat i d'una lluita constant per la immersió en una edat adulta marcada pel melic i les audaces trajectòries de les cames de la Raffaella Carrà en un concurs televisiu de cantants. No es deixin enganjar pel títol de la novel·la, carrincló i amb regust a la infraliteratura d'autoajuda d'Albert Espinosa. Res a veure. De fet, el llibre està dividit en set parts amb títols brillants i que haurien ajudat a arrodonir l'obra, com *Almenys en David Copperfield tenia una tia* i *L'inevitable em va prendre per sorpresa*.

L'obra de Gramellini, amb una traducció esplèndida, és el passeig dickensian d'un orfe a la recerca d'una figura materna, d'una explicació a una nit en què la mare, just abans de morir, es va apropar al seu llit, el va acotxar i hi va deixar la bata ben plegada. Quan la realitat es revela com una tirana al petit Massimo, aquest es refugia en l'asil de la fantasia i en la passió per l'equip de futbol del brau patidor, el Torí, en una ciutat plena de seguidors de la triomfant Juve. Per acabar d'adobar la seva condició de perdedor, Gramellini es converteix un dia en periodista, activitat que defineix com un ofici de merda i que li serveix, almenys, per poder-se pagar un croissant amb cada article.

El recorregut vital d'en Massimo és una lluita constant amb el seu particular monstre de l'ànima, amb impulsos autodestructius,

amb neurosis i altres fòbies per intentar esquivar tot allò que prengui forma de patiment. I per això, passa anys bressolant-se per històries falses i versions tranquil·litzadores.

L'uruguaià Carlos Liscano explica que quan no passa res durant la nit és quan un descobreix que el temps passa. El problema és quan passa alguna cosa, nits que esdeve-

nen sense espera. El transcórrer de la vida de Massimo és així, i fins i tot quan té un fill no deixa de veure en ell un potencial orfe. Arriba a la conclusió que sense la veritat mai arribes a ser adult, per la qual cosa cal enfrontar-se al mateix monstre que un mal dia es va endur la mare. Si no se'l derrota, sacrificar-se no serveix per a res. *

ASSAIG MELCIOR COMES

La moral innata

Orwell s'ha acabat perfilant com un dels literats més significatius del segle XX. A la qualitat indiscutible de les seves novel·les l'acompanya una lucidesa política i moral que continua sent un revulsiu i també un avís davant de les temptacions de baixar la guàrdia que puguin tenir les nostres democràcies. Bruce Bégout ens ofereix un repàs de les seves idees polítiques, les quals fonamentalment van passar per impedir que els dos grans relats totalitaris (feixisme i comunisme) anessin guanyant terreny, sobretot quan després de la Segona Guerra Mundial bona part de l'esquerra va continuar simpatitzant amb la Rússia comunista. Orwell es va adonar, abans que gairebé ningú, de la misèria mo-

ral i material que implicava aquell règim, que oblidava la *decència comuna* tan necessària en una societat honrada que vol fer de la democràcia i les llibertats el sistema innegociable de vida en comú.

Orwell, que havia viscut voluntàriament el colonialisme, la misèria dels cambriers parisiencs i la lluita al costat dels republicans a Catalunya, sabia que també en el fons de l'home hi ha un costat bo, una solidaritat i una honestedat indefugibles, més presents en aquells més humils que s'han de guanyar el pa amb el seu esforç físic que no en els que ansiegen el poder i el reconeixement –com ara els polítics, els empresaris i els intel·lectuals, tan criticats en aquestes pàgines–. Les petjades de Rousseau són aquí ben presents:

però hi ha ingenuïtat en aquesta mirada? És possible creure encara que en algun lloc existeix *la bona gent*, oposada a una classe governant per definició corrompuda? Cristianisme primitiu, socialisme utòpic, conservadorisme d'esqueres.

La literatura feta per supervivents dels camps de concentració també ens assabenta d'aquesta dimensió de l'home: enmig de la barbàrie i l'horror emergeixen la virtut, la generositat i el sacrifici.

L'assaig de Bégout és estimulants i clarificador, i ens retorna un Orwell més pur que el que va mostrar-nos C. Hitchens, tan ambivalent en el tracte amb les dones i els homosexuals –perquè l'autor de 1984 tampoc no era cap sant anacoreta...–. Molt bon llibre. *

El jove protagonista
de l'obra de Gramellini beu de la cultura televisiva, amb la presència inspiradora de Raffaella Carrà
ARXIU

DEIXA'T PORTAR PELS SOMNIS
Massimo Gramellini

Traducció: Esdres Jaruchik
Editorial: Amsterdam Llibres (Barcelona, 2012)
Pàgines: 191
Preu: 18 euros

DE LA DECÈNCIA ORDINÀRIA
Bruce Bégout

Traducció: Manuel Quinto
Editorial: Edicions de 1984 (Barcelona, 2013)
Pàgines: 120
Preu: 10 euros